

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. VII. De timore initiali & filiali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

supernaturali, ita qui timet peccatum propter poenas quibus privatur his donis, habet pro ob-
 jecto formali aliquid supernaturale, ipsa scilicet dona supernaturalia. Confirmatur, quia
 attritio seu dolor ille imperfectus peccatorum,
 qui concipitur est metu gehennae, est supernatu-
 ralis, ut dicitur solet in materia de poenitentia, quia
 simul cum Sacramento est dispositio ad justifica-
 tionem, ut definit Tridentinum sess. 14. cap. 4.
 ergo & timor hic servilis culpae propter gehennam
 potest esse supernaturalis, cum non minus
 habeat objectum supernaturale.

Dolor im-
 perfectus,
 seu attritio
 est superna-
 turalis, ergo
 & hic timor
 salis esse po-
 test.

SECTIO SEPTIMA.

De timore filiali, & initiali.

I. TIMOR filialis duplex à S. Thoma, & cate-
 tris Doctoribus constitui communiter solet,
 alter imperfectus seu initialis, alter vero perfe-
 ctus: quorum natura non facile explicari poterit
 nisi prius à servili distinguatur, quod hic facie-
 mus, & primò filialem perfectum.

Timor filia-
 lis duplex
 est, perfectus
 & imperfe-
 ctus.

II. Timor ergo servilis Dei juxta dicta est ille,
 quo timentur poenae, quae possunt nobis à Deo
 infligi, & quo Deum timeamus ut judicem, &
 principium illorum malorum, quorum potest
 esse auctor, juxta illud, *Non est malum in civitate,*
quod non fecit Dominus; & *Isai. c. 45. v. 7. Faciens*
pacem, & creans malum. Ita Doctores commu-
 niter cum S. Augustino, qui tamen non semper
 eisdem verbis timorem castum seu filialem des-
 cribit; interdum enim dicit esse timorem am-
 itendi justitiam, interdum quo quis timet ne à
 Deo deseratur.

Quo pacto
 timor filialis
 distinguatur
 à timore
 servili.

III. Illa verò optima & clara videtur descriptio
 qua Sermone 18. de verbis Apostoli, utrumque
 timorem sic definit: *Servilis timor est, quo time-*
mus cum damnatis ardere; castus verò quo quis timet
Deo displicere. Timor siquidem ex displicentia
 peccati, ut est offensa Dei summè dilecti, vel
 summè boni, est proprius timor filialis, qui sup-
 ponit hominem timentem esse filium Dei, nam
 supponit eum diligere Deum quatenus bonus est,
 & inde timet illi displicere, ne incidat in poenam,
 seu ut D. Augustinus loquitur, *Ne offendant gau-*
dium paternum, & ne displiceat oculus amantis.
 Quo sensu intelligenda sunt aliae ipsius definitio-
 nes, ut quòd sit timor deserendi justitiam, &c.

Optima D.
 Augustini
 timoris ser-
 vilis & filia-
 lis descriptio.

IV. Notandum verò, quando timeamus ne Deus
 à nobis recedat propter nostra peccata, con-
 siderari posse Deum ut principium illius recessus,
 id est non diligendi nos ratione malitiae in nobis
 praesuppositae, sub quo respectu etiam timetur
 Deus ut principium à nobis recedens, non tamen
 absque praesupposita malitia in nobis, & sepa-
 ratio etiam hoc modo timeri potest à filiis,
 non praecise quia est poena, sed quia à culpa
 provenit, ita ut magis hic vel doleamus, vel ti-
 meamus causam, quam effectum. Unde S. Aug.
 in Psalmum 127. dixit, timorem castum timere
 ne perdat amplexus pulcherrimi sponsi, & ne
 sponsus taret; sensit ergo poenam separationis
 à filiis timeri posse, non praecise ut poenam, sed
 quia est proveniens à culpa.

Quid sit
 Deum à nos-
 tris propter
 peccata no-
 stra receden-
 tem.

Separatio
 hac à Deo
 propter poenam
 non timere
 tur praecise
 quia est poe-
 na, sed quia
 procedit à
 culpa.

V. Secundò, quamvis timor poenae damni ob-
 praecisam privationem visionis, quatenus est ma-
 lum nostrum, & à Deo justo Judice, pertineat
 ad timorem servilem, timor tamen ejusdem poe-
 nae, quatenus est separatio à Deo patre nostro,
 quem diligimus, & contraria beatitudini, quam
 quis diligit ut optimum medium ad Deum per-
 fectius amandum, quae est optima dilectio bea-
 titudinis: ejusmodi inquam timor poenae damni
 est filialis, & ortus ex charitate, per quam dili-
 gitur Deus, & unio cum illo ut summè dilecto.

Timor poe-
 nae damni, & ad
 timorem ser-
 vilem perti-
 net.

nae, quatenus est separatio à Deo patre nostro,
 quem diligimus, & contraria beatitudini, quam
 quis diligit ut optimum medium ad Deum per-
 fectius amandum, quae est optima dilectio bea-
 titudinis: ejusmodi inquam timor poenae damni
 est filialis, & ortus ex charitate, per quam dili-
 gitur Deus, & unio cum illo ut summè dilecto.

non potest
 & ad filia-
 lem.

Dicendum ulterius, timorem servilem &
 filialem essentialiter inter se differre: hoc ex-
 pressè docet D. Thomas art. 5. estque commu-
 nis Theologorum sententia. Probatur, timor
 quippe servilis, pertinet ad amorem concupiscen-
 tia, & respicit malum poenae futurae à Deo:
 filialis verò pertinet ad amorem benevolentiae
 Dei, & in ejus nititur amicitia. Unde licet hic
 timor non respiciat immediatè Deum ut princi-
 pium mali, quod timeamus, semper tamen respi-
 cit illum tanquam personam ex cujus complacen-
 tia fugimus malum: quapropter ipsum respicit
 ut rationem formalem displicentiae mali, seu
 peccati, quia amor quo volumus Deo bonum
 ipsius, immediatè respicit bonum ut finem *cujus*
gratia, & simul etiam respicit finem *cui*, id est
 personam ex cujus benevolentia illud bonum
 amamus: similiter in displicentia vel timore pec-
 cati, quatenus est offensa Dei, & odio habetur,
 non tantum respicit malum quod fugimus, sed
 simul etiam personam ex cujus amore illud fugi-
 mus ut hic respicit Deum.

VI.
 Timor filia-
 lis & servili
 inter se
 essentialiter
 differunt.

Timor filia-
 lis respicit
 Deum ut
 personam
 ex cujus
 complacen-
 tia fugimus
 malum.

Vi amor, ita
 etiam timor,
 & sine cuius
 gratia respi-
 cit, & fin-
 em cui.

Quoad amorem filialem imperfectum seu ini-
 tialem, dicendum non esse actum essentialiter
 distinctum à timore vel servili, vel filiali, ut ex-
 pressè D. Thomas quaest. 19. articulo 8. dicens,
 Timor initialis aut est timor servilis quatenus in-
 troducitur charitatem, vel potius est timor filialis
 imperfectus, qui non differt in substantia à per-
 fecto, sicut nec charitas imperfecta à perfecta;
 est autem filialis timor imperfectus, & remissus,
 quando nondum omnino expulsus est timor
 servilis.

VII.
 Timor ini-
 tialis in quo
 consistat
 ostenditur.

Falsa proinde est sententia Durandi in 3. d. 34.
 q. 3. qui dicit, timorem initialem distingui essen-
 tialiter & à timore servili & filiali, quia operatur
 ex motivo formali utriusque simul per eundem
 actum, qui proinde à quolibet specie differt.
 Hoc, inquam, est falsum, & impossibile, ut ex
 dictis constat. Nec ob hoc dicitur timor initia-
 lis medius inter servilem & filialem perfectum,
 sed quia ita habet pro objecto malum culpae ex
 amore filiali, ut simul etiam habeat adjunctum
 & compatibile in eodem subjecto timorem ser-
 vilem poenae, etiam quoad actum.

VIII.
 Falso asserit
 Durandus
 timorem ini-
 tialem essen-
 tialiter di-
 stingui à
 timore ser-
 vili & filia-
 li.

Quares, quis ex his timoribus minuatur
 quoad frequentiam actuum, crescente charitate,
 nam quoad habitum suppono utrumque augeri
 in homine justo, dum augetur charitas, qua
 cum gratia augentur omnes virtutes, & habitus
 supernaturales, qui ab illa emanant. Respondet
 D. Thomas art. 11. filialem augeri, minui servi-
 lem, quod satis ex dictis constat: & ratio est,
 quia quò magis quis diligit patrem aut amicum,
 eò magis cupit non separari ab ejus amicitia, &
 plus timet illum offendere, ne amicitiam laedat,
 vel amittat, non verò ita frequenter timet offen-
 dere propter supplicium, quia hoc est magis pro-
 prium servorum. In hoc itaque sensu intelli-
 gendum est quod dicitur prima Joannis c. 4. v. 18.
 Timor non est in charitate, sed perfecta charitas foras
 mittit timorem; servilem scilicet quoad frequen-
 tiam actuum, de quo optimè D. Aug. in Psal. 18.
 & 127. & alibi.

IX.
 Quis timor
 minuatur,
 crescente
 charitate.

Resp. Timor
 servilem
 minui,
 augeri filia-
 lem.